

Sprawozdanie

Komisji budżetowej z preliminarza Krajowego funduszu szkolnego
na rok 1895.

Wysoki Sejmie!

Wskutek ustawy z 24. kwietnia 1894. Dz. u. i rozp. kraj. nr. 49. cz. X z 31. maja 1894. zmienił się układ preliminarza na r. 1895. Mianowicie nie zachodzi potrzeba szczegółowego odróżniania zasiłków dla funduszy szkolnych okręgowych, od własnych wydatków krajowego funduszu szkolnego, w celu uproszczenia rachunkowości nastąpiło bowiem skupienie wszystkich funduszy na utrzymanie nauczycieli, bądźto pod formą dodatków gminnych, bądźteż pod formą dodatków krajowych i okręgowych pobieranych razem z innymi dochodami funduszu szkolnego w skarbie funduszu krajowego, do którego powyżej wymienione dodatki przez urzędy podatkowe w ten sposób jak wszystkie inne dodatki do podatków wpływają. Zgromadzenie funduszy na utrzymanie nauczycieli jak również na wskazane w ustawie z d. 24. kwietnia 1894. cele w jednym ręku, zmieniło też sposób pokrycia wydatków na utrzymanie nauczycieli, pierwiej bezpośrednio przez dodatki gminne, a ewentualnie przez dodatki okręgowe ponoszonych.

Jakkolwiek źródła pokrycia lubo w zmienionej proporeyi pozostały te same, pod względem formalnym wydatki na utrzymanie nauczycieli płyną z kasy krajowej. Rozkład pokrycia rzeczonych wydatków zmienił się o tyle, że w myśl art. 4. ust. z 24. kwietnia 1894. zobowiązania gmin i obszarów dworskich do składnia pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli niższe zostały o kwotę odpowiadającą 3% całej należności podatków bezpośrednich razem z dotychczasowymi dodatkami państwowymi opłacanych w gminie, a względnie na obszarze dworskim, jednakże nie poniżej 6%, z wyjątkami w 2. i 3. ustępie art. 16. powyższej ustawy wymienionymi.

O ile źródła powyższe obok dochodów z majątków zakładowych, ofiar gmin korporacyi i osób prywatnych, subwencyi pewnym szkołom lub kursom przez skarb Państwa, powiaty i gminy nie wystarczają, obowiązany jest okręg szkolny na opłacenie nauczycieli stałych i tymczasowych szkół ludowych uiszczać 3% całej należności wszystkich podatków bezpośrednich wraz dotychczasowymi dodatkami w okręgu opłacanych. W razie jeśli i po zaczerpnięciu z tego źródła kwota otrzymana na niezbędne wydatki na cele szkoły ludowej oprócz wymienionych w art. 6. nie wystarcza, nadwyżkę ponosi zasiłek z funduszu krajowego corocznie w budżecie zamieszczany

Kwota z tych źródeł pochodząca na pokrycie wydatków w poszczególnych szkołach za pośrednictwem kasy funduszu szkolnego krajowego płynąca przeznaczoną jest jedynie tylko na utrzymanie nauczycieli w myśl art. 4, 15, 16, i 17, oraz w myśl art. 20 i 22 na zakupno książek do bibliotek nauczycielskich, przyborów i okazów szkolnych, na wydawanie czasopisma dla nauczycieli, na koszt podróży dla nauczycieli wysyłanych celem dalszego kształcenia się, na zasiłek dla funduszu emerytalnego i t. p.

Wydatki natomiast na wystawienie lub najem, na utrzymanie wewnętrzne, urządzenie i opał, obsługę budynków szkolnych, na koszt podróży dla nauczycieli religii w myśl art. 8. ust. kraj. z dnia 1. grudnia 1889., na zakupno lub dostarczenie gruntu pod budynki, ogród szkolny i pole, ponoszą fundusze miejscowe składające się z presteacyi w miarę podatków bezpośrednich przez gminy i obszary ponoszonych, i z kar pieniężnych, którym to funduszom miejscowym w wypadkach w art. 7. i 9. ust. z dnia 24. kwietnia 1894. wymienionych, fundusz krajowy przychodzi w pomoc.

Z uznaniem należy stwierdzić iż Rada szkolna krajowa ust. z 24. kwietnia 1894. szybko dokładnie i sprężyście wprowadziła w życie, a zarazem przytoczyć przedłożone Komisji rozporządzenia wykonawcze, a mianowicie:

L. 31.476.

Okólnik

C. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych.

Wydana przez c. k. Radę szkolną krajową Instrukcyja z dnia 14. lipca 1894 (nr. 63. Dz. u. i r. kr.), w sprawie zarządu, nadzoru i kontroli nad miejscowymi funduszami szkolnymi określiła w §§. 26-36 normy prawne, na podstawie których odbywać się ma od 1. stycznia 1895 budowa, przebudowa i w ogóle większa naprawa budynków szkolnych.

Według §. 36 tejże instrukcyi w tych wszystkich przypadkach, w których koszt budowy nie dadzą się pokryć 120% dodatkiem do podatków, stron konkurencyjnych, a c. k. Rada szkolna okręgowa wstrzyma się z wydaniem orzeczenia, a akta sprawy przedłoży c. k. Radzie szkolnej krajowej, do której należy wydanie orzeczenia i pokrycie niedoboru z funduszu szkolnego krajowego.

W myśl art. 9. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894. r. (nr. 49 Dz. u. i r. kr.), zasiłków takich może jednak c. k. Rada szkolna krajowa udzielać tylko w granicach kwoty corocznie na ten cel w budżet krajowy wstawionej.

C. k. Rada szkolna krajowa spodziewa się zaś, że na ten cel będzie rozporządzała w r. 1895 kwotą 50.000 zł., w roku zaś 1896 i dalszych kwotą 100.000 zł. Jakkolwiek jednak kwoty te są znaczne, to zawsze zachodzi obawa, że c. k. Rady szkolne okręgowe w jednym roku mogą przeprowadzić wiele pertraktacyi budowlanych i c. k. Radzie szkolnej krajowej przedstawić tak wiele wniosków o budowę, że kwota na zasiłki przeznaczona na ten cel w żaden sposób wystarczyć by nie mogła i przeprowadzone pertraktacje musiałyby czekać bardzo długo na decyzję ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, dlatego c. k. Rada szkolna krajowa postawiła udzielić c. k. Radom szkolnym okręgowym następujących w tym względzie wskazówek:

§. 1. Udzielanie zasiłku z funduszu szkolnego krajowego na budowę szkół zaprowadzone ustawą z dnia 24. kwietnia 1894, która z dniem 1. stycznia 1895 wchodzi w życie, nie ma zastosowania do tych wszystkich przypadków, w których szkoła przed 1. stycznia 1895 zo-

stała już wybudowana, lub budowa jej rozpoczęta lub w ogóle w których orzeczenie, określające budowę i rozkładające ciężary budowy na strony konkurencyjne, zostało już wydane.

§. 2. Na mocy art. 9. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894. wypłata zasiłku ze strony funduszu szkolnego krajowego nastąpi dopiero wówczas, gdy strony konkurencyjne złożyły już przypadające na nie 120% dodatku do podatków na budowę szkoły.

Dlatego w roku 1895 w tych tylko przypadkach zasiłki mogą być wypłacone, w których strony konkurencyjne uzbierały już przypadające na nie 120% podatków, lub w których odpowiednią kwotę w inny sposób n. p. drogą pożyczki dostarczą.

W r. 1896 i 1897 w tych tylko przypadkach zasiłki mogą być wypłacone, w których strony konkurencyjne nie będą żądać rozłożenia 120% prestacyi na trzy lata.

Ponieważ zaś ustawą na takie rozłożenie prestacyi na trzy lata zezwala starać się należy o to, aby pertraktacye o budowę szkół wcześniej przeprowadzić, a na podstawie wydanych orzeczeń prestacye te nakładać i ściągać.

Przestrzegać tego należy zarówno tam, gdzie zasiłek z funduszu szkolnego krajowego jest potrzebny, jak i tam gdzie jest zbyteczny.

§. 3. W udzielaniu zasiłków z funduszu szkolnego krajowego uwzględniać będzie c. k. Rada szkolna krajowa przede wszystkim te miejscowości, w których szkoła istnieje od dłuższego czasu i widocznym skutkiem, w których frekwencya szkolna jest ustalona i tak liczna, że w obecnych lokalach pomieścić się nie może, a wskutek tego przepisany plan nauki nie da się przeprowadzić.

Szkoły, których budynek jest mniej odpowiedni lecz na pomieszczenie dzieci wystarcza, oraz miejscowości nie mające dotychczas szkoły mogą liczyć na zasiłek z funduszu szkolnego krajowego dopiero wówczas, kiedy stanie się zadość w potrzebie wymienionej na wstępie niniejszego §fu.

§. 4. C. k. Rada szkolna krajowa uważa za niewłaściwe stawianie budynków wielkich, mających pomieścić kilka szkół, lub jedną szkołę ale z wieloma klasami równorzędnymi, dlatego nowe budynki tak projektować należy, ażeby obejmowały tylko jedną szkołę, a przy niej co najwięcej tak małą liczbę klas równorzędnych, że z nich nowa szkoła utworzoną być nie może.

Gdzie szkoła liczy więcej klas równorzędnych, tam przede wszystkim przeprowadzić należy rokownia o utworzenie nowej szkoły, choćby mniejklasowej, a potem dopiero dla jednej z tych szkół projektować nowy budynek.

§. 5. Przy wyborze gruntu pod budowę szkoły dążyć będzie c. k. Rada szkolna okręgowa do tego, aby grunt ten dostarczony był przez strony konkurencyjne bezpłatnie poza granicami obowiązku ustawowego, a gdzieby to było niemożliwe tam szukać będzie gruntów tańszych choćby nieco dalej od środka gminy położonych.

§. 6. Zanim c. k. Rada szkolna okręgowa przystąpi do pertraktacyi ze stronami o budowę taką, o której z góry można przewidzieć, że bez zasiłku ze strony funduszu szkolnego krajowego przeprowadzić się, nie da, należy odnieść się do c. k. Rady szkolnej krajowej z zapytaniem czyli i w którym roku udzielenie zasiłku jest możliwe, a zatem pertraktacyę rozpocząć należy. Przedstawiając takie pytanie należy wymienić ilość dzieci obowiązanych i uczęszczających do szkoły według pojedynczych klas, liczbę systemizowanych klas etatowych i przyzwolonych klas nadetatowych, przypuszczalny koszt budynku i obliczenie kwoty jaką wyniesie 120% podatku nałożonych na strony konkurencyjne.

Zarazem przedstawić należy dokładnie stan obecnego umieszczenia w mowie będącej szkoły, oraz ewentualne przeznaczenie, względnie użytkowanie dotychczasowego budynku.

Wreszcie donieść należy czy i jakie fundusze na zamierzoną budowę zostały zebrane.

§. 7. Ażeby zaś c. k. Radzie szkolnej krajowej ułożenie programu udzielania zasiłków ułatwić, c. k. Rady szkolne okręgowe zastanowią się już obecnie nad tem, które budowy są naj-

naglejsze, a w szczególności co do których zachodzą warunki przewidziane w ustępie pierwszym § 3. i budowy te wymienia Radzie szkolnej krajowej najdalej do 15. lutego 1895 r. objaśniając je w sposób w §fie 6tym wskazany.

§. 8. Strony konkurencyjne, które do warunków powyższych zastosować się nie zechcą i albo domagać się będą budowli większych i kosztowniejszych, albo też rychlejszego ich przeprowadzenia, mogą te życzenia urzeczywistnić bez żadnej ze strony władz szkolnych przeszkody, jeżeli nie będą się domagać żadnego zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

§. 9. Z funduszu pożyczkowego, utworzonego przez wysoki Sejm na budowę szkół udzielać będzie c. k. Rada szkolna krajowa począwszy od r. 1895 pożyczek na budowę tylko tych szkół, do których budowy fundusz szkolny krajowy zasiłkami nie będzie się przyczyniał. Dlatego przekładając podania o pożyczkę wyjaśnić należy, czy w danym przypadku fundusz szkolny krajowy do udzielenia zasiłku może być pociągniętym.

We Lwowie dnia 22. grudnia 1894.

Badeni w. r.

L. 15.523. ex 1894.

R. s. kr.

Wskazówki obliczenia kwot

potrzebnych corocznie na utrzymanie budynków i sprzętów szkolnych na opał tychże obsługę i światło.

Na podstawie art. 10. ust. kraj. z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 u. kr. o kosztach zakładania i utrzymania szkół ludowych c. k. Rada szkolna krajowa rozporządza, że przy układaniu preliminarza tak stałego jako też dorocznego funduszu szkolnego miejscowego trzymać się należy następujących zasad:

§. 1. Koszt utrzymania budynku szkoły o jednej sali naukowej z pomieszkaniem nauczyciela wynosi 34 do 54 złr. jeżeli budynek jest drewniany, zaś 30 do 45 złr. jeżeli jest murowany. Niższa lub wyższa kwota zależy od tego, czy budynek jest w dobrym lub gorszym stanie. Kwota ta służyć ma na zwykłe naprawy, mycie podłóg, bielenie, czyszczenie kominów i asekurację.

Za każdą dalszą salę naukową doliczać należy 12 do 15 złr.

§. 2. Koszt utrzymania murowanego budynku o czterech salach naukowych (wraz z pomieszkaniem nauczyciela) w miesiące wynosi 100 do 150 złr. Za każdą dalszą salę naukową doliczać należy 10 do 15 złr.

§. 3. Koszt utrzymania urządzenia szkolnego (łącznie z wymianą zużytych sprzętów na nowe) wynosi w każdej sali naukowej 10 złr.

§. 4. Na opał sal szkolnych przypada na każde 15 m³. przestrzeni 157 klg. węgla czarnych lub 240 klg. węgla brunatnych lub 0.80 m. drzewa twardego lub 1.23 m³. drzewa miękkiego.

Na salę gimnastyczną 50% mniej.

§. 5. Koszt oświetlania sal szkolnych i korytarzy należy obliczyć ściśle według rzeczywistej potrzeby, gdzie ta potrzeba zachodzi.

§. 6. Obsługa dla szkół o 1 do 5 salach szkolnych ma być dochodząca, jeżeli strony konkurencyjne dobrowolnie stałej osobnej usługi nie zażądają. Dla szkół mających 6 lub więcej sal szkolnych zabezpieczyć należy osobną stałą obsługę. W tym ostatnim razie należy służyć jednemu o ile to będzie możebnem, zapewnić mieszkanie w budynku szkolnym. Wynagrodzenie służby stosować się powinno ściśle do miejscowych warunków.

Lwów, dnia 3. sierpnia 1894.

Za c. k. Namiestnika:
Bobrzyński w. r.

Preliminowane przez Komisję zgodnie z wnioskami Rady szkolnej krajowej wydatki funduszu szkolnego krajowego wynosić mają w r. 1895.	3,087.104 zł.
Ogólna suma wydatków uchwalona na rok 1894. wynosiła	1.674.151 „
Fundusze szkolne okręgowe w myśl ust. z 24. kwietnia 1894. r. z rokiem 1895. zwinęte pokrywały wydatki z wyjątkiem Lwowa i Krakowa w kwocie	1,231.358 „
Razem przeto na r. 1895. przeznaczono kwotę	2,905.509 zł.
Wydatki wzrosły przeto w preliminarzu na r. 1895. o	181.595 „
W kwocie tej mieści się:	
a) normalny wzrost wydatków szkolnych wskutek rozwoju szkół na podstawie ustaw dawniej uchwalonych	121.595 „
b) wzrost wydatków na mocy przyjętego w myśl art. 7, 9, 15 i 16 ustawy z 24. kwietnia 1894. przez fundusz szkolny kraj. prawnego obowiązku o	66.000 „
Ogólna suma dochodów , uchwalonych na rok 1894. wynosi	199.670 „
na rok 1895. pręliminuje się	1,251.555 „
a zatem więcej o	1,051.885 zł.

Niedobór przeto do pokrycia z funduszu krajowego wynosić będzie 1,835.549 zł. w. a.

I. W y d a t k i.

1. Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, którym pozastawiono osobne fundusze szkolne okręgowe zaleca komisya wstawić zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej
 1,986.735 zł. |

W r. 1894. płaciły na ten cel fundusze okręgowe	1,238.174 „
fundusz krajowy zaś w poz. 1.	693.060 „
w poz. 9. zaś	11.500 „
Razem	1,932.734 zł.

Wzrost wydatku o 54.041 zł. jest wynikiem wzrostu frekwencyi, a wskutek tego zamieniania szkół na więcejklasowe, lub oddzielenia przepełnionej na dwie szkoły osobne.

Poz. 2. Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych 351.416 zł.
czyli z powyżej wymienionych powodów o 56.441 „
więcej, aniżeli w r. 1894.

W r. 1894. preliminowano na ten cel z funduszu szkolnego krajowego	291.791 zł.
z funduszków szkolnych okręgowych	3.184 „
	<u>294.975 zł.</u>

Poz. 3. Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii 80.077 zł.
czyli o 17.407 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1894

Wzrost wydatku pochodzi z powodu ustanowienia nowych posad nauczycieli religii w myśl ust. kr. z d. 1. grudnia 1889. Nr. 71. Dz. ust. kr.

Poz. 4. Na remuneracye za udzielanie nauki religii 19.000 zł.
czyli o 1.000 „
więcej od kwoty na r. 1894. przeznaczonej, a o 610 zł., więcej od kwoty w r. 1893. wydanej.

Poz. 5. Na zasiłek względnie zaliczkę na płace nauczycieli etatowych i nadetatowych i nauczycieli religii dla funduszu szkolnego okręgowego miejskiego w Krakowie zaleca komisya zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej 34.756 zł.
czyli o 4.552 „
więcej aniżeli preliminowano na r. 1894., poczytując również jak w roku ubiegłym ten wydatek jako zaliczkę, w nadziei, że uregulowanie stosunków funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego i rozstrzygnięcie odnośnego sporu szybko nastąpi.

Poz. 6. Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli 186.000 zł.
czyli o 10.000 „
więcej, niż preliminowano na r. 1894, a o 5.961 „
więcej aniżeli wydano na ten cel w r. 1893.

Poz. 7. Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe 40.000 zł.

Poz. 8. Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych 18.000 „
czyli o 3.000 „
więcej, niż na r. 1894. preliminowano, ze względu na koszta zastępstwa nauczycieli wysyłanych na kursa rolnicze.

Według powyższych wniosków wynosić będą wydatki Rubr. I. na płace remuneracye za udzielanie religii, dodatki pięcioletnie, na pomieszkanie, wynagrodzenie za godziny nadobowiązkowe, tudzież zasiłek a względnie zaliczka dla funduszu szkolnego okręgowego w Krakowie 2.715.984 zł.
W r. 1894 preliminowano na ten cel z funduszu szkolnego krajowego 716.990 zł.
Z funduszków szkolnych okręgowych 1.228.558 zł.
Wzrost wydatków, który wypływa z ustaw dawniej jeszcze przez Wys. Sejm uchwalonych wynosi 770.436 zł.

Rubr. II. poz. 9. Remuneracyę i zapomogi dla nauczycieli, tudzież zasiłki na kursa fachowe 16.000
czyli o 2000 zł. więcej od preliminarza na r. 1894, a o 2033 zł. więcej od wynikłości z r. 1893., a to z powodu znacznego wzrostu liczby nauczycieli i licznych wypadków chorób lub klęsk elementarnych oraz z powodu potrzeby zasiłków dla nauczycieli wysyłanych na kursa wydziałowe do Lwowa, Krakowa i Jarosławia.

Częściową kompensatę podwyższenia wydatków na cel remuneracyi i zapomóg stanowi opuszczenie poz. 27 dawnego preliminarza przeznaczonej na remuneracye dla inspektorów szkolnych okręgowych. W myśl życzeń bowiem przez komisję budżetową w poprzednich sprawozdaniach wielokrotnie wypowiedzianych i w wykonaniu uchwalonej przez Radę Państwa ustawy od r. 1895., wszystkie inspektorowie przechodzą na etat państwowy.

Pozycja 10. Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kurs rolniczy w Horodence 3000 zł.
Na r. 1894 uchwalono 1000 zł. na cztery miesiące. — W tej samej proporeyi co zeszłego roku obliczyła też Rada szkolna krajowa powyższy wydatek.

Poz. 11. Na kursa wakacyjne nauki zręczności 1600 zł.
czyli tyle ile na r. 1894.

Rubr. XXI. poz. 96 prelininowano i w r. 1893 pod Rubr. XXI. poz. 69 wydano.

Poz. 12. Remuneracye za naukę robót ręcznych 32500 zł.
czyli o 925 zł.
aniżeli pod Rubr. XIII. poz. 26 pr lininowano, a o 6682 zł.
więcej, aniżeli na ten cel w r. 1893 pod Rubr. XIII. poz. 26 zamknięcia rachunków wydano.

Uwidoczniomy w osobnym wykazie rozwój nauki robót ręcznych stanowi uwzględnienie wielokrotnie w Sejmie zaleconego praktycznego kierunku w szkolnictwie. — Komisya zaleca Wys. Sejmowi przyjęcie sumy kosztów. Rubr. II. zgodnie z wnioskami Rady Szkolnej krajowej w kwocie 53.100 zł.

Rubr. III., poz. 13. Na koszta podróży i diety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych, proponuje komisya zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej . . . 3.000 zł.
czyli o 1000 zł. więcej, aniżeli na r. 1894 pod Rubr. XVI. poz. 29 przeznaczono, a o 1090 zł. aniżeli na ten cel pod Rubr. XVI. poz. 30 zamknięcia rachunków wydano.

Rubr. IV. poz. 14. Dodatek stały do funduszu emerytalnego 12.800 zł.
czyli tyle, ile na r. 1894 pod Rubr. XVIII. poz. 31 obliczono, i w r. 1893 pod Rubr. XVIII. poz. 34. wydano.

Poz. 15. Na emerytury nauczycieli którzy tracą posadę wskutek reorganizacji szkół wydatek nadzwyczajny 3.400 zł.
czyli o 1.100 zł. mniej, aniżeli na r. 1894 pod Rubr. XIX. poz. 32 prelininowano, a o 150 zł. mniej, niż w r. 1893 pod Rubr. XIX., poz. 35 zamknięcia na ten cel wydano.

Poz 16. a) Na stałe dary z łaski dla nauczycieli oraz i wdów i sierót po nauczycielach a mianowicie:

Holubowicz Petronela	63 zł.
Horakowska Marya	39 „
Kloss Franciszka	35 „
Seniów Agata	38 „
Klesiewicz Julia	36 „
Rogosińska Józefa	40 „
Witowska Julia	51 „
Lepka Eulampia	51 „
Januszewska Wiktorya	167 „
Prokopowicz Emilia	30 „
Guzkiewicz Anieła	80 „
Czaporowska Tekla	51 „
Rogoszewski Jan	90 „
Martusiewicz Marya	80 „
Frenciewicz Agata	125 „
Jałbszykowska Agnieszka	120 „
Mikiewicz Eleonora	20 „
Strojkowa Julia	60 „
Praszałowicz Marya	40 „

Jankowska Julia	100 zł.
Nowomiejska Karolina	51 „
Dubiel Amalia	63 „
Kottko Wiktorya	60 „
Kniczkowski Leopold	30 „
Makarewiczowa Marya	60 „
Iwancio Damian	120 „
Kamińska Tekla	39 „
Kołodrasieńska Zofia	80 „
Bernadzikiewicz Antonina	20 „
Dobrowska Stefania dla 3 dzieci	60 „
Bukowski Szymon	75 „
Knihinięka Jadwiga	60 „
Kabarowska Michalina	83 „
Dabrowska Marya	70 „
Kobryn Michał	120 „
Panek Rozalia	50 „

Razem 2.357 zł.

czyli tyle, ile na r. 1894. pod Rubr. XIX. pozycya 32. przeznaczono, a o 423 zł. więcej aniżeli w r. 1893. pod Rubr. XX. poz. 36 - 60 d) na ten cel wydano.

b) Na jednorazowe zapomogi proponuje komisya zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej ryczałt 3.000 zł.

czyli o 792 zł. mniej niż na ten cel w roku 1894. pod Rubr. XX. pozycya 69—88 przeznaczono, a o 250 zł. więcej aniżeli na jednarazowe dary z łaski pod Rubr. XX. poz. 67 zamknięcia w r 1893 wydano zł.

Rubr. V. poz. 17. Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół 50.000 zł.

W myśl art. 9. ustawy z d. 24. kwietnia 1894, wydatki nadzwyczajne na budowę rozszerzenie i przebudowę budynków szkolnych i pomieszek dla nauczycieli na znaczniejsze tychże naprawy, oraz na nabycie gruntu pod budynki, ogrod, pole i boisko, wreszcie na dostarczenie wewnętrznego urządzenia szkoły ponoszą fundusze szkolne miejscowe z gmin i obszarów dworskich w miarę podatków opłacanych i z majątku zarodowego. — Wydatki te jednak nie mogą obciążać stron konkurujących w jednym roku większą kwotą, niż 40% całej należności ich podatków bezpośrednich wraz z dotychczasowymi dodatkami państwowymi. Jeżeli wydatek potrzebny większym jest od takiej kwoty, ma być stronom rozłożony na lat kilka. Jeżeli wydatek taki nadzwyczajny jest tak wielki, że nie byłby w całości pokryty, gdyby strony konkurencyjne dodały w wysokości 40% podatków razem z dotychczasowymi dodatkami państwowymi składały przez trzy lata, jeżeli zatem złożyły 120% podatków ma prawo Rada szkolna miejscowa żądać, ażeby fundusz szkolny krajowy nadwyżkę wydatku pokrył.

Zasiłki na ten cel przez Radę szkolną krajową funduszom szkolnym miejscowym w granicach kwoty corocznie na ten cel w budżet szkolny krajowy wstawianej, wynikają z przyjętego ust. z d. 24. kwietnia 1894, prawnego obowiązku funduszu szkolnego krajowego, podczas gdy w preliminarzu na r. 1894 pod Rubr. XXIII. poz. 93. uwidocznione zasiłki bezwrotne na budowę szkół w kwocie 7.000 złr. polegały na powziętych bez prawnego obowiązku uchwałach Sejmu.

Wskutek ust. r d. 24. kwietnia 1894, wydatek na ten cel na r. 1895 wzrośnie o kwotę przypuszczalną 43.000 zł., fundusz szkolny krajowy bowiem będzie pociągniętym do tego wydatku tylko w tych przypadkach, gdzie strony konkurencyjne przypadające na nie 120% albo już złożyły albo drogą pożyczki złożą.

Rubr. VI. Poz. 18. na zasiłki dla funduszków szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, proponuje komisya zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej kwotę przypuszczalną	10.000 zł.
Wedle art. 7 ust. z d. 24. kwietnia 1894, bowiem w wypadkach, w których kwota potrzebna corocznie na wydatki realne t. j. na utrzymanie budynków szkolnych i wewnętrznego urzędzenia szkoły, na opał, obsługę, oświetlenie sal szkolnych i na koszta podróży nauczycieli religii określone art. 8. ust. kr. z d. 1. grudnia 1889 (Dz. u. kr. nr. 71) przez Radę szkolną okręgową dla każdej szkoły ryczałtowe na wniosek Rady szkolnej miejscowej po przesłuchaniu stron konkurencyjnych określone, przenosiły 10% podatków bezpośrednich wraz z dotychczasowymi dodatkami opłacanych w gminie i na obszarze dworskim jest fundusz szkolny krajowy obowiązany do pokrycia nadwyżki.	
Wskutek ustawy z d. 24. kwietnia 1894, przybył przeto z nowego tytułu prawnego wynikający wydatek na potrzeby realne szkół, który na r. 1895 przypuszczalną kwotę	10.000 „
przeznaczono.	
Poz. 19. Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	600 „
Poz. 20. Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	54.072 „
czyli o	1.920 „
aniżeli na ten cel na r. 1894 pod rubr. II. poz. 4 i pod rubr. VII. poz. 11 na ten cel preliminowano, a o	9.197 „
więcej, aniżeli w r. 1893 pod rubr. II. poz. 4. (bez wliczenia wydatku pod rubr. VIII. poz. 11) na ten cel wydano.	
Poz. 21. Na koszta nadzoru funduszków szkolnych miejscowych	6.000 „
Wydatek powyższy należy wprawdzie do funduszków szkolnych miejscowych, ze względów oszczędności, a pomimo iż fundusz krajowy do ponoszenia tego wydatku nie jest obowiązany zaleca komisya zgodnie z Radą szkolną krajową ze względu oszczędności i administracyjnego porządku pokrycie tego wydatku z funduszu szkolnego krajowego.	
Suma rubr. VI. wynosi	70.672 zł.
Rubr. VII. Poz. 22. Na przybory naukowe	18.460 zł.
czyli tyle, ile na r. 1894 w rubr. III. poz. 5. i w rubr. XXI. poz. 91. preliminowano, a o	1.069 „
mniej niż na ten cel w r. 1893 w rubr. III. poz. 5. i w rubr. XXI. poz. 70. wydano.	
Rubr. VIII. Na biblioteki okręgowe	4.125 „
czyli tyle, ile na r. 1894 w rubr. V. poz. 7. preliminowano, i w r. 1893 na ten cel wydano.	
Rubr. IX. Na konferencye okręgowe	30.222 „
czyli o	1.629 „
niż na r. 1894 w rubr. IV. poz. 6. obliczono, a o	3.015 „
więcej, aniżeli na ten cel w r. 1893 wydano. Wzrost tego wydatku jest wynikiem wzrostu nauczycieli.	
Rubr. X. Poz. 25. Na stypendya dla uczniów i uczennic seminariów nauczycielskich w myśl uchwały Sejmu z d. 16. lutego 1894	90.000 „
czyli o	20.000 „
więcej, aniżeli w rubr. XI. poz. 24. na r. 1894 przeznaczono, a o	30.000 „

więcej, aniżeli na ten cel w r. 1893 pod rubr. XII. poz. 24. zamknięcia wydano.

W uwzględnieniu rezolucyi przez Wysoki Sejm uchwalonej wstawił także i c. k. Rząd do budżetu państwowego na rok 1895 kwotę wyższą niż dotychczas.

Wskutek podwyższenia stypendyów wzrosła liczba uczniów w seminarjach męskich w r. 1894⁵ z 1.587 na 1.779,

Rubr. XI. Poz. 26. Na rozmaite wydatki:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury	1.500 zł.
czyli o	500 ..
więcej od kwoty na ten cel w rubr. XXI. poz. 89. wyznaczonej.	
b) na koszta ogłoszenia konkursów	4.300 "
c) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego	6.000 ..
Wskutek zmian ust. z d. 24. kwietnia 1894 wywołanych, przyjął rachunkowość dochodów funduszów szkolnych, okręgowych i krajowych Wydział krajowy. Rada szkolna krajowa prowadzi jedynie tylko rachunkowość wydatków. Komisya przyjmuje na ten cel przypuszczalną kwotę	6.000 "
wyraża jednak nadzieję, że uda się Radzie szkolnej krajowej pokryć rzezczone koszta niższym od	6.000 "
wydatkiem, co zarazem za podstawę do obniżenia tego wydatku w preliminarzu na r. 1894 proponowano przez komisję.	
Zgodnie z wnioskami Rady szkolnej krajowej kwota na rozmaite wydatki wynosić będzie	11.800 ..
czyli o	3.593 ..
mniej niż na ten cel w r. 1893 pod rubr. VI. poz. 8 wydano, a o	3.647 "
mniej, niż na ten cel w r. 1894 prelininowano.	

Rubr. XII. Poz. 27. Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje a mianowicie:

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek ob. orm. we Lwowie	3.000 zł.
b) " " " PP. Klarysek w Starym Sączu	1.500 "
c) " " " PP. Benedyktynek ob. łać. w Przemyśle	1.584 "
d) " " żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	500 ..
e) " " " w Krakowie	2.500 "
f) " " " Św. Tomasza w Krakowie	500 "
g) " " " Augustyaneek w Krakowie	700 "
h) " " " w Stryju	500 "
i) " " izraelickiej w Brodach	6.000 "
k) " " ochronki Bazylianek we Lwowie	300 "
l) " " zręczności krakowskiego Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	300 "
m) " " Sióstr miłosierdzia w Rozdole	600 "
n) " " Sióstr Felicyanek w Besku	200 "

Razem 18.184 zł.

czyli o 1.300 złr. więcej, aniżeli na r. 1894. prelininowano, a o 2.396 zł. więcej, aniżeli w roku 1893. w rubr. XI. poz. 15—23 a) zamknięcia na ten cel wydano.

Dochody.

A. Ogólny fundusz szkolny krajowy.

Rubr. I. poz. 1. Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół w myśl uchwał Wys. Sejmu z d. 22. września 1892. i z d. 16. lutego 1894. wynosi 12.888 zł.
czyli o 221 „
mniej, niż preliminowano na r. 1894. a o 286 zł mniej, aniżeli otrzymano w r. 1893.

Stan funduszu pożyczkowego.

Stan z końcem roku 1893.

Kapitał z funduszu szkolnego	228.692	zł.	30	ct.
Z tego asygnowano	227.000		—	„
			1.692	„ 30 „
Pozostała reszta			1.692	„ 30 „
nadto pożyczki asygnowane a niezrealizowane	2.600		—	„
			4.292	zł. 30 ct.
Pozostało z końcem r. 1893.				

Rok 1894:

Pozostałość kasowa z roku 1893.	4.292	zł.	30	ct.
Kapitał z funduszu szkolnego	67.322		„ 33	„
Odsetki od kapitału za rok 1893.	1.670		„ 50	„
„ „ „ „ I. półrocze 1894.	549		„ 63	„
Zwroty pożyczek	20.943		„ 96	„
Odsetki zwłoki	58		„ 28	„
			94.837	zł. — ct.
			z tego asygnowano	98.500 „ — „
			Okazuje się minus	3.663 „ — „
Asygnowane a nie niezrealizowane pożyczki	14.000		„ —	„
			Pozostaje z końcem r. 1894	10.337 zł. — ct.
Nadto: Odsetki od kapitału za II. półrocze 1894. około	500		„ —	„
Wpłacone ewentualnie w miesiącach listopadzie i grudniu 1894. za- ległe raty pożyczki z roku 1893. około	2.000		„ —	„
Przypadająca w r. 1895. druga rata z pożyczki z roku 1893 około	20.500		„ —	„
Przypadająca w r. 1895. pierwsza rata z pożyczki z roku 1894 około	6.500		„ —	„
			Pozostaje do dyspozycji na rok 1895. około	40.000 zł. — ct.
Poz. 2. 5 ^o / _o kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej			23	zł.
Poz. 3. 5 ^o / _o od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej			639	„
Poz. 4. 5 ^o / _o od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie			225	„
			Suma rubr. I. wynosi	13.775 zł.
Rubr. II. Dochody z dóbr realności i innych praw			171	zł.
czyli tyle, ile preliminowano na r. 1894,				
Rubr. III. poz. 10. i 11. Dodatki			40	„
Rubr. IV. poz. 12. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych			2835	„
czyli tyle, ile preliminowano na r. 1894 a otrzymano w r. 1893.				
Rubr. V. poz. 13. Zapisy i darowizny			—	„

Rubr. VI. Taksy od spadków 9000 zł.
 czyli o 400 „
 więcej aniżeli prelininowano na r. 1894, o 1163 zł. więcej aniżeli otrzymano
 w r. 1893, a o 263 zł. mniej od trzechletniego przecięcia 1891--3.

Rubr. VII. Na zwroty zaliczek udzielonych funduszom szkolnym okręgowym, które
 w r. 1893 — 41.381 zł. wynosiły, a które w r. 1894 w kwocie 40.000
 prelininowano, nie prelininuje się, ponieważ w myśl art. 23. ustawy z dn. 24.
 kwietnia 1894 Dz. ust. rozp. kr. l. 49. fundusze szk. okręg. z dn. 1. stycznia 1895
 przestają istnieć. Dawniej im udzielone zaliczki należą do dochodów z roku
 1894, będą też w w zamknięciu rachunków na r. 1894 uwidocznione. Po
 ściągnięciu ich ma się z tego źródła utworzyć zapas kasowy dla funduszu
 szkolnego krajowego.

Zgodnie z Radą szkolną krajową nie prelininuje nie komisya na
 zwroty mylnych zarachowań e. k. urzędów podatkowych, tudzież zwroty
 korelatywne innych rubryk budżetowych, które w r. 1893 40.176 „
 wynosiły, a które na r. 1894 na 24.000 „
 obliczono.

Odpada także w preliminarzu poz. 17. Rubr. VI. Zwroty zali-
 czek miasta Krakowa, Sanoka i Tarnopola z lat dawniejszych, ponie-
 waż w r. 1894 miasto Kraków zaliczkę 7328 zł. 92 ct.
 zwróciło, a 2810 „ 47 „
 temuż miastu odpisano. Natomiast zaliczki miasta Sanoka i Tar-
 nopola w kwocie 35 „ 66¹/₂ „
 pozostają w sporze

Poz. 18. Różne nieprzewidzianie wpływy 8 „ — „
 czyli o 4 „ — „
 mniej od dochodu w r. 1893 tyle, ile na r. 1894 prelininowano a
 o 24 kr. więcej od trzechletniego przecięcia.

Poz. 19. Na zwroty zaoszczędzeń w zasiłkach danych fundu-
 szom szkolnym okręgowym za czas od r. 1874 do końca r. 1893,
 któreto zwroty w r. 1893 wynosiły, 47.942 „ — „
 a na które na r. 1894 prelininowano 40.000 „ — „

komisya nie prelininuje, dochód z tego źródła bowiem idzie
 w poczet dochodów z r. 1894, a po uwidocznieniu go w zam-
 knięciu rachunków z tegoż zostaną wspólnie z kwotą ze zwrotu zali-
 czek funduszom szkolnym okręgowym otrzymaną, stanowić zapas ka-
 sowy dla funduszu szkolnego.

Dochody przez komisya w Rubr. VIII. zgodnie z wnioskami
 Wydziału krajowego prelininowano wynosić będą 8 „ — „
 czyli 129.503 „ — „
 mniej od dochodów w r. 1893 otrzymanych a o 104.000 „ — „
 mniej od dochodów na r. 1893 prelininowanych.

Rubr. VIII. poz. 20. Dodatek z e. k. Skarbu Państwa 54.943 „ — „

Rubr. IX. Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne . . . 14.600 „ — „
 czyli o 400 „ — „
 mniej, aniżeli prelininowano na r. 1894 a o 4745 „ — „
 więcej, aniżeli ściągnięto w r. 1893.

W r. 1893 przypada do spłaty	8493 zł. 29 ct
Z lat dawniejszych po koniec r. 1893	6122 „ 17 ¹ / ₂ „
Razem	<u>14.615 zł. 46¹/₂ „</u>

B) Poszczególne fundusze miejscowe!

I. Odsetki od kapitałów szkolnych okręgowych, które w myśl art. 15 c. ust. z dnia 24 kwietnia 1894 do funduszu szkolnego krajowego wpływają		20.303 „	—	„
II. Dochody z gruntów i realności szkolnych, które w myśl art. 15. ust. z 24. kwietnia 1894 do funduszu szkolnego krajowego wpływają		6173 „	—	„
III Dochody z naturaliiów od gmin, które w myśl art. 15. ust. z 24. kwietnia 1894 do funduszu szkolnego krajowego wpływają		18.584 „	—	„
Poz. 4. od obszarów dworskich		2728 „	—	„
Poz. 5. od innych stron		48 „	—	„
Razem		<u>21.360 „</u>	—	„

IV. Dochody w gotówce z dawniejszych zobowiązań, na utrzymanie nauczycieli, które w myśl art. 4. i 15 d. ust. z 24. kwietnia 1894 do funduszu szkolnego wpływają

Poz. 6. od gmin		423.235 „	—	„
Poz. 7. od obszarów dworskich		11.987 „	—	„
Poz. 8. od innych stron		2802 „	—	„
Razem		<u>438.024 „</u>	—	„

Rub. V. Dodatki do podatków na utrzymanie nauczycieli o kwotę odpowiadającą 3% całej należności podatków bezpośrednich, razem z dotychczasowymi dodatkami państwowymi, opłacanych w gminie, a względnie na obszarze dworskim, jednakże nie poniżej 6% i z wyjątkiem 2. i 3. ustępu art. 16. ust. z 24. kwietnia 1894. postanowionym.

Poz. 9. od gmin		277.635 zł.
Poz. 10. od obszarów dworskich		<u>110.536 „</u>
Razem		388.171 zł.

Rubr. VI. 3% dodatek okręgowy w myśl art. 17. ust. z 24. kwietnia 1894. art. 15. lit. f. powyższej ustawy. O ile dochody z majątków zakładowych pojedynczych szkół, ofiary, do których się zobowiązały kiedykolwiek na rzecz szkoły miejscowej gminy, korporacje, instytucje lub osoby prywatne, datki dobrowolne, z wyjątkiem datków wymienionych w art. 6. ust. z 24. kwietnia 1893. i dodatki pieniężne od gmin i obszarów dworskich w myśl art. 16. pobierane na utrzymanie nauczyciela we wszystkich szkołach okręgu szkolnego nie wystarczają, obowiązany jest okręg szkolny uiszczać na ten cel dodatki aż do 3% całej należności wszystkich podatków bezpośrednich wraz z dotychczasowymi dodatkami państwowymi opłacanych w okręgu. Dodatki te w roku 1895. wynosić mają 282.152 zł.

Na tej podstawie komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Liczba			Wniosek Komisji budż.		
			Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy		Złote austriackie		
		I. Wydatki funduszu szkolnego.			
I.	1—8	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, na pomieszkanie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe, tudzież zasiłek a względnie zaliczka dla funduszu szkolnego okręgowego w Krakowie	2,715.984	—	2,715.984
II.	9 12	Remuneracye, zapomogi i zasiłki na kursa wakacyjne	53.100	—	53.100
III.	13	Koszta podróży i diety nauczycieli ze względów służbowych	3.000	—	3.000
IV.	14—16	Dodatek do funduszu emerytury, emerytury dla trącających posady wskutek reorganizacyi i dary łaski	18.157	3.400	21.557
V.	17	Zasiłki dla funduszy szkolnych miejscowych na budowę szkół	50.000	—	50.000
VI.	18—21	Zasiłki dla funduszy szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, pomniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz na koszta nadzoru funduszy szkolnych miejscowych	70.352	320	70.672
VII.	22	Na przybory naukowe (ze slōjdem)	18 460	—	18 460
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	4.125	—	4.125
IX.	24	Na konferencye okręgowe	30.222	—	30.222
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjow nauczycielskich	90.000	—	90 000
XI.	26	Rozmaite wydatki	11.800	—	11.800
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	18.184	18.184
		Suma wydatków	3,065.200	21.904	3,087.104

Liczba			Wniosek Komisji budż.		
			Zwy- czajny	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
II. DOCHODY.					
A. Ogólny fundusz szkolny krajowy.					
I.	1--4	Odsetki od kapitałów	13.775	—	13.775
II.	5-9	Dochody z dóbr, realności i innych praw	171	—	171
III.	10-11	Dodatki	40	—	40
IV.	12	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	2.835
V.	13	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	14	Taksy od spadków	9.000	—	9.000
VII.	15-19	Różne wpływy	8	—	8
VIII.	20	Dodatek z e. k. Skarbu państwa	54.943	—	54.943
IX.	21	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szk.	14.600	—	14.600
Suma I.			95.372	—	95.372
B. Poszczególne fundusze miejscowe.					
I.	1	Odsetki od kapitałów szkolnych	20.303	—	20.303
II.	2	Dochody z gruntów i realności szkolnych	6.173	—	6.173
III.	3-5	Dochody z naturaliiów	21.360	—	21.360
IV.	6-8	Dochody w gotówce z dawniejszych zobowiązań	438.024	—	438.024
V.	9-10	Dodatki do podatków	388.171	—	388.171
VI.	11	3% dodatek okręgowy	282.152	—	282.152
Suma II.			1,156.183	—	1,156.183
Suma I.			95.372	—	95.372
Suma dochodów			1,251.555	—	1,251.555
Z porównania ze sumą wydatków			3.065.200	21.904	3,087.104
Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu kraj.			1,813.645	21.904	1,835.549

III. Wysoki Sejm raczy zezwolić na wstawienie niedoboru 1,835.549 zł. do pokrycia przy rubryce VII. poz. 52 wydatków funduszu krajowego.

Lwów, dnia 10. stycznia 1895

Sprawozdawca :

Wł. Kozłowski.

Za Przewodniczącego :

Stanisław Badeni.

